

Vespres catalanes

La versió d'Hurtado dels antecedents del 6 d'octubre conté ensenyances per al present

JUAN-JOSÉ LÓPEZ BURNIOL*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 26.09.08

Fa uns quants dies va aparèixer Abans del sis d'octubre, dietari redactat per Amadeu Hurtado que comprèn els fets ocorreguts entre el 29 de maig i el 15 de setembre de 1934. Dóna compte de la seva intervenció en defensa de la llei de contractes de cultiu, aprovada pel Parlament de Catalunya i que va ser recorreguda davant el Tribunal de Garanties Constitucionals de la República.

Amadeu Hurtado va néixer a Vilanova i la Geltrú l'any 1875, en una família de la petita burgesia local. Va estudiar Dret a Barcelona i va començar a exercir d'advocat als 21 anys, fins que la guerra civil el va obligar a l'exili. Hurtado va ser un gran advocat, que va conèixer l'èxit de ple al captar el canvi que es va produir en la seva època: de lletrat ocupat en la defensa judicial dels seus clients a assessor i conseller jurídic d'aquests últims. Hurtado es va distingir en els dos camps, va consolidar una posició envejable, va ocupar la plaça de degà del seu col·legi i va compatibilitzar la seva tasca amb diverses activitats en el món de la cultura, la premsa i la política.

JESÚS PABÓN ha traçat un perfil suggerent del personatge: "Hurtado era un home de talent i de cultura notables, amb una clara consciència de la pròpia vàlua: semblava orgullós però estava mancat de qualsevol vanitat; i l'afabilitat no era una constant en ell, ja que deixava pas a la duresa tan aviat la convicció o el deure ho exigien; llavors, i per tant sovint,

anomenava les coses pel seu nom i deia les veritats sense donar-hi voltes. ... Ni el seu bufet ni els seus clients patien precisament d'una mala fortuna. I la independència de la professió exercida amb ple èxit li permetia la presència o l'absència, la conformitat i la discrepància, sense concessions interessades o oportunistes".

Fernández Almagro dibuixa un altre tret d'Hurtado, quan l'inclou entre les "eminències grises" de l'Espanya contemporània juntament amb Giner de los Ríos i Ángel Herrera.

És lògic que les memòries d'Hurtado --Quaranta anys d'advocat-- siguin un llibre atractiu per la seva claredat i contundència. Així, quan dibuixa la personalitat de Macià i, malgrat que l'aprecia cordialment, destaca la seva passió per la popularitat com "la gran força motriu de la seva vida", i posa en relleu el seu radicalisme recurrent a una frase de Juli Marial, segons el qual el programa polític de Macià es podia resumir així: "Poques pastetes i trets a dojo".

Amb aquests antecedents, no és estrany que el recent llibre d'Hurtado sigui una descarnada narració d'una època convulsa, en què provoca sorpresa la freda determinació de la dreta catalana, al promoure un recurs contra una llei radical des del punt de vista social i el redactor del qual --Ramon Roca Sastre-- era, a part d'un gran jurista, jutge, notari i registrador de la propietat. Una època en què el president Companys va rebutjar, des d'una posició maximalista, la sortida raonable que se li va proposar. Una època en què el Govern català va encoratjar l'exaltació ciutadana. I una època, finalment, en què la sortida final del problema va ser un acord inferior en el seu contingut a l'inicialment proposat, davant l'estranya passivitat sobrevinguda de Govern i ciutadans.

Davant d'aquest cúmul de despropòsits, Hurtado no es mossega la llengua i reparteix a dreta i esquerra. Sobretot a l'esquerra. Li diu al president Companys que "el Govern de Catalunya es pot apuntar un èxit si va al Parlament amb la solució que us proposo respecte al conflicte provocat per la llei de contractes de cultiu i que ja sabeu anticipadament que serà acceptada pel Govern de la República". A la qual Companys respon: "Res. Estic disposat a tot. Els rebré a trets, si cal". En vista de la resposta, Hurtado reflexiona: "Aquesta és la verdadera explicació del que passa. El Consell de la Generalitat deixa de banda un problema jurídic que no veu gaire clar i es defensa amb una agitació política que està més al seu abast". I insisteix: "Era una nova comprovació d'un fet que he remarcat moltes vegades; o sigui, que Catalunya no ha produït, ni per ara pot produir, cap altre tipus de polític que l'agitador, ... hàbil a aprofitar qualsevol motiu d'ordre sentimental per atemorir l'adversari mentre duri la flamarada".

PERÒ LA SANG no arribarà al riu, ja que --com apunta un tal senyor Capdevila-- "la rebel·lia que ara comença de manera tan entusiasta no ha de passar d'uns certs límits". Per això mateix resulta congruent l'observació d'Hurtado: "Quan vam sortir de la reunió vam tornar a trobar els mateixos grups guerrers que a l'entrar-hi, que es continuen preparant per resistir el cop de força d'un enemic que no ve i amb el qual es parlamentarà abans que pensi venir". No és gens estrany, en aquest panorama i tenint en compte que "el poble està cansat de les baralles dels polítics", que al final sigui acceptada una solució que --diu Hurtado-- "no m'hauria atrevit mai a proposar per temor a ferir l'amor propi dels nostres".

La conclusió és demolidora: "Ningú sap que el nostre conflicte ha estat un conflicte imaginari que s'acaba amb una solució que ja havia proposat el Govern de la República abans de començar". Aquestes van ser les vespres del 6 d'octubre. Contenen ensenyances, perquè sempre estem en vespres d'alguna cosa.

* Notari.